

T.C.
ADALET BAKANLI I
Adli Destek ve Ma dur Hizmetleri Dairesi Ba kanlı ı

Sayı : E-27239794-045.02-41/364

12.02.2025

Konu : Çocuk Teslimi ve Çocukla Ki isel li ki
Kararlarının Yerine Getirilme Süreci

..... CUMHUR YET BA SAVCIL I NA

İlg i : 07.01.2025 tarihli ve B.M 2025/223 sayılı yazınız.

Çocuk teslimi ve çocukla ki isel ili kinin kurulmasına ili kin ilam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesi sürecinde, aile mahkemeleri tarafından 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Kar ı İddetin Önlenmesine Dair Kanun kapsamında çocuk lehine gizlilik ve uzakla tırma kararı verilmesi halinde, aleyhine tedbir kararı verilen taraf ile çocuk arasında ki isel ili ki kararının yerine getirilip getirilmeyece i ve kurulan ki isel ili kinin yerine getirilmesini talep eden tarafa yönelik gizlilik veya uzakla tırma kararlarında 6284 sayılı Kanunun 5/1-d maddesinde düzenlenen "Gerekli görülmesi halinde korunan ki inin, iddete u ramamı olsa bile yakınlarına, tanıklarına ve ki isel ili ki kurulmasına ili kin haklar saklı kalmak üzere çocuklarına yakla mamasına" ekindeki tedbirin bulunması halinde i lemlerin ne ekilde yapılaca ı hususlarında görü bildirilmesi talebini içeren ilgi yazı ve eki incelendi.

Bilindi i üzere; 30/11/2021 tarihli ve 31675 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren 7343 sayılı cra ve flas Kanunu le Bazı Kanunlarda De i iklik Yapılması Hakkında Kanunun 39 ila 55 inci maddeleriyle 2004 sayılı cra ve flas Kanunu, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu, 5717 sayılı Uluslararası Çocuk Kaçırmanın Hukuki Yön ve Kapsamına Dair Kanun ve di er ilgili mevzuatta de i iklik yapılmı tır.

Yapılan mevzuat de i ikli i ile 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununa "Çocuk Teslimi ve Çocukla Ki isel li ki Kurulması" ba lı ı altında çocuk teslimi ve çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair i lemlere yönelik düzenlemelerin yer aldı ı Dördüncü Kısım eklenmi , mevcut Dördüncü Kısım Be inci Kısım olarak teselsül ettirilm i tir.

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununun;

"Görevli ve yetkili birim" kenar ba lıklı 41/A maddesinde, "(1) Çocuk teslimi veya çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair aile mahkemeleri tarafından verilen ilam veya tedbir kararları, çocu un üstün yararı esas alınarak, Adalet Bakanlığı nca kurulan adli destek ve ma dur hizmetleri müdürlüklerince bu Kısım hükümlerine göre yerine getirilir.

(2) Müdürlüklerde müdür, yeteri kadar müdür yardımcısı ve personel ile psikolog, pedago g ve sosyal çalı macı Adalet Bakanlığı ı tarafından görevlendirilir.

(3) Müdürlük bulunmayan yerlerde bu Kısım kapsamında yer alan görevler, Adalet Bakanlığı nca belirlenen hukuk mahkemeleri yazı i leri müdürlü ü tarafından yerine getirilir.

(4) İlam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesinde çocu un yerle im yeri müdürlü ü yetkilidir.

(5) İlam ve tedbir kararları müdürlük tarafından görevlendirilen psikolog, pedago g, sosyal

çalı macı, çocuk gelişimci ve rehber öğretmen gibi uzmanlar, uzmanın bulunmadığı yerlerde ise öğretmen marifetiyle yerine getirilir.

(6) İlam ve tedbir kararlarını yerine getirmek için müdürlüğün talebi üzerine, valilikler tarafından kamu kurum ve kuruluşlarında görevli, beşinci fıkrada belirtilen uzmanların yer aldığı bir görevli listesi oluşturulur. Bu uzmanların yeterli sayıda olmaması hâlinde öğretmenler de listeye dâhil edilir. Bu listede yer alan uzman ve öğretmenlerin görev yapacakları yer ve tarihler müdürlükler tarafından belirlenir.",

"Çocukla ilgili ilam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesi" kenar başlıklı 41/C maddesinde, "(1) Çocukla ilgili ilam ve tedbir kararları, yükümlüsü tarafından rızasıyla yerine getirilmediği takdirde hak sahibi, ilam veya tedbir kararının yerine getirilmesi için müdürlüğe başvurabilir.

(2) Talebi alan müdürlük, her türlü iletim vasıtasını kullanarak yükümlüsüyle irtibata geçer; ilam veya tedbir kararında belirtilen gün ve saatte hak sahibine teslim edilmek üzere çocuğun müdürlük tarafından belirlenen yere getirilmesini derhâl bildirir; bu bildirim yapıldığını veya yükümlüsüyle irtibat kurulamadığını tutanağa bağlar.

(3) Yükümlüsüyle irtibat kurulamaz veya yükümlü çocuğu getirmeyeceğini beyan ederse yahut belirlenen yere getirmezse müdürlük, derhâl yükümlüye, çocukla ilgili ilam ve tedbir kararına dair bir teslim emri gönderir. Emir, 7201 sayılı Kanun hükümlerine göre yükümlüye tebliğ edilir. Bu emirde aşağıdaki hususlar yer alır:

a) İlam veya tedbir kararında belirtilen gün ve saatte, gün ve saatin belirtilmemesi hâlinde müdürlük tarafından belirlenen gün ve saatte çocuğu emirde belirtilen yere getirmek zorunda olacaktır.

b) Çocuğu emirde belirtilen yere getirmesine engel teşkil edecek derecede haklı bir mazereti varsa teslim gününden önce müdürlüğe bildirimde bulunarak çocuğun müdürlükçe alınmasını talep etmesi gerektirir.

c) İlam veya tedbir kararı kapsamında emrin tebliğinden sonraki dönemde de (a) ve (b) bentlerindeki yükümlülüğünün devam edeceği, bunun için yeniden emir çıkarılmayacaktır.

d) Emrin gereğinin yerine getirilmemesi hâlinde disiplin hapsiyle cezalandırılacaktır.

e) Yerleşim yeri veya iletim bilgilerinin değişmesi hâlinde yeni adres veya iletim bilgilerinin müdürlüğe derhâl bildirilmesi gerektirir.

f) Müdürlükçe yapılan işlemlere karşı, öğrenme veya tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde, işlemi yapan müdürlüğün bulunduğu yer aile mahkemesine ikâyette bulunulabilecektir.

(4) Müdürlüğün belirlediği yere getirilen çocuk hak sahibine teslim edilir. Hak sahibine; ilam veya tedbir kararında belirtilen sürenin bitiminde çocuğu, belirlenen yere getirmek zorunda olacaktır, çocuğu getirmez veya kendisinden kaynaklanmayan makul sebepler hariç olmak üzere geç getirirse disiplin hapsiyle cezalandırılacaktır, hakkında suç duyurusunda bulunulacaktır hususu tutanağa bağlanarak tebliğ edilir. Çocuk, belirlenen yere getirilmezse hak sahibi hakkında müdürlük tarafından suç duyurusunda bulunulur ve müteakip süreç hakkında yükümlü bilgilendirilir.

(5) İlgili ilam ve tedbir kararından sonra hak sahibi tarafından teslim yerine getirilen çocuğun yükümlüye veya yükümlünün belirlediği kişiye teslimi mümkün olmazsa çocuk hak sahibinde bırakılır. Bu da mümkün olmazsa müdürlüğün talebi üzerine, aile ve sosyal hizmetler il müdürlüğü tarafından çocuğun geçici olarak barınmasına yönelik tedbirler alınır.

(6) Yükümlü haklı mazereti nedeniyle çocuğun müdürlükçe alınmasını talep ederse, gerektiğinde hak sahibi de hazır bulundurulmak suretiyle çocuk, müdürlük tarafından yükümlüden alınarak hak sahibine teslim edilir.

(7) Hak sahibi, emrin yükümlüye tebliğinden sonraki dönemde, teslim saatinden en az kırk sekiz saat önce çocuğu teslim almaya geleceğini müdürlüğe yazılı olarak, elektronik ortamda veya başvurularında beyan ettiği iletim kanalıyla bildirmek zorundadır. Hak sahibinin bildirimde bulunmadığı veya gelececeğini bildirdiği hâllerde bu husus ve çocuğu emirde belirtilen yere getirme zorunluluğu

bulunmadı ı yükümlüye bildirilir. Tüm bu i lemler tutanak altına alınır.

(8) Çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair i lemlerin çocu un üstün yararını koruyacak ekilde yerine getirilebilmesi amacıyla müdürlü ün önerisi üzerine aile mahkemesince, çocuk, hak sahibi veya yükümlü hakkında danı manlık tedbiri uygulanmasına karar verilebilir. Yükümlünün teslim emrine aykırı ilk hareketinde müdürlük yükümlü hakkında danı manlık tedbiri uygulanmasını aile mahkemesinden talep eder.

(9) lam veya tedbir kararını rızasıyla yerine getirdi ini iddia eden yükümlü, ikinci fıkra uyarınca yapılan bildirim veya bu bildirim yapılamamı sa üçüncü fıkra uyarınca gönderilen teslim emrinin haksız oldu unu süresi içinde ikâyet yoluyla ileri sürebilir.

(10) Çocu un yerle im yerinin de i mesi hâlinde dosya resen ilgili yer müdürlü üne gönderilir ve ilgili müdürlük i lemlere kaldı ı yerden devam eder. Bu müdürlük, dosyadaki teslim emri kapsamında sadece teslimin gerçekleştirilece i yeni yeri yükümlüye tebli eder. Teslim yeri de i ikli i hak sahibine her türlü ileti im vasıtasıyla bildirilir.

(11) Hak sahibi veya teslim yükümlüsü hakkında, 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Kar ı iddetin Önlenmesine Dair Kanun uyarınca gizlilik kararı ya da ba ka bir tedbire karar verilmesi hâlinde, teslim i lemleri bu kararlar dikkate alınarak yerine getirilir.

(12) Hak sahibi, teslim emrinin yükümlüye tebli inden sonraki dönemde, teslim saatinden en az kırk sekiz saat önce çocu u teslim almaya gelece ini müdürlü e bildirdi i hâlde haklı bir mazeret olmaksızın art arda iki kez veya bir yılda üç kez gelmezse müdürlük tarafından dosyanın i lemden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hâle gelmesine karar verilir. Bu karar hak sahibi ve yükümlüye tebli edilir.

(13) Teslim emrinin tebli inden sonraki dönemde yükümlü en az bir yıl boyunca emrin gere ini usulüne uygun bir ekilde yerine getirir ve müteakip dönemde de ki isel ili ki kurulmasına dair mahkeme kararına uygun olarak hareket edece ini taahhüt ederse müdürlük, ilgili uzmanın kanaatini de alarak dosyanın i lemden kaldırılmasına ve teslim emrinin hükümsüz hâle gelmesine karar verebilir. Bu karar hak sahibi ve yükümlüye tebli edilir. Yükümlü bu taahhüdünü yerine getirmezse hak sahibinin talebiyle yükümlüye do rudan teslim emri tebli edilir.",

"Teslim mekânları" kenar ba lıklı 41/D maddesinde, "(1) Çocuk teslimi ve çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ili kin i lemler, müdürlükçe belirlenen teslim mekânlarında gerçekleştirilir.

(2) Teslim i lemleri için müdürlü ün talebi üzerine, valilikler ve belediyeler tarafından elveri li teslim mekânları belirlenir, yoksa olu turulur; araç tahsis edilir ve sürücü görevlendirilir.

(3) Teslim mekânlarının belirlenmesinde, olu turulmasında, tefri inde, bu mekânların güvenli inin sa lanmasında ve teslim hizmetlerinin sunumunda, kamu kurum ve kurulu ları ile belediyeler, müdürlü e her türlü deste i sa lamakla yükümlüdür.",

" ikâyet ve itiraz" kenar ba lıklı 41/E maddesinde, "(1) Çocuk teslimi ve çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ili kin müdürlükçe yapılan i lem ve verilen kararlara kar ı, ö renme veya tebli tarihinden itibaren bir hafta içinde, i lemi yapan müdürlü ün bulundu u yer aile mahkemesine ikâyette bulunulabilir.

(2) Mahkeme, yapılan i lemlerin yerine getirilmesini durdurabilir ve dosya üzerinden veya gerekti inde ilgilileri dinlemek suretiyle ivedilikle karar verir.

(3) ikâyet üzerine verilen karara kar ı, tebli tarihinden itibaren bir hafta içinde itiraz edilebilir. Mahkeme, itirazı incelemesi için dosyayı o yerde aile mahkemesinin birden fazla dairesinin bulunması hâlinde, numara olarak kendisini izleyen daireye, son numaralı daire için birinci daireye, o yerde aile mahkemesinin tek dairesi bulunması hâlinde asliye hukuk mahkemesine, aile mahkemesi hâkimi ile asliye hukuk mahkemesi hâkiminin aynı hâkim olması hâlinde ise en yakın aile mahkemesine veya asliye hukuk mahkemesine ivedilikle gönderir. tiraz mercii, bir hafta içinde kararını verir. Merci, itirazı

yerinde görürse i in esası hakkında karar verir. tiraz üzerine verilen karar kesindir.",

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı İddetin Önlenmesine Dair Kanunun;

"Hâkim tarafından verilecek önleyici tedbir kararları" kenar başlıklı 5 inci maddesinde,

"(1) iddet uygulayanlarla ilgili olarak a a ıdaki önleyici tedbirlerden birine, birkaçına veya uygun görülecek benzer tedbirlere hâkim tarafından karar verilebilir:

a) iddet ma duruna yönelik olarak iddet tehdidi, hakaret, a a ılama veya küçük dü ürmeyi içeren söz ve davranı lar da bulunmaması.

b) Mü terek konuttan veya bulundu u yerden derhâl uzakla tırılması ve mü terek konutun korunan ki iye tahsis edilmesi.

c) Korunan ki ilere, bu ki ilerin buldukları konuta, okula ve i yerine yakla maması.

ç) Çocuklarla ilgili daha önce verilmi bir ki isel ili ki kurma kararı varsa, ki isel ili kinin refakatçi e li inde yapılması, ki isel ili kinin sınırlanması ya da tümüyle kaldırılması.

d) Gerekli görülmesi hâlinde korunan ki inin, iddete u ramamı olsa bile yakınlarına, tanıklarına ve ki isel ili ki kurulmasına ili kin hâller saklı kalmak üzere çocuklarına yakla maması.

e) Korunan ki inin ahsi e yalarına ve ev e yalarına zarar vermemesi.

f) Korunan ki iyi ileti im araçlarıyla veya sair surette rahatsız etmemesi.

g) Bulundurulması veya ta ınmasına kanunen izin verilen silahları kollu a teslim etmesi.

) Silah ta ınması zorunlu olan bir kamu görevi ifa etse bile bu görevi nedeniyle zimmetinde bulunan silahı kurumuna teslim etmesi.

h) Korunan ki ilerin buldukları yerlerde alkol ya da uyu turucu veya uyarıcı madde kullanmaması ya da bu maddelerin etkisinde iken korunan ki ilere ve bunların buldukları yerlere yakla maması, ba ımlılı ının olması hâlinde, hastaneye yatmak dâhil, muayene ve tedavisinin sa lanması.

1) Bir sa lık kurulu una muayene veya tedavi için ba vurması ve tedavisinin sa lanması.

(2) Gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde birinci fıkranın (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde yer alan tedbirler, ilgili kolluk amirlerince de alınabilir. Kolluk amiri evrakı en geç kararın alındı ı tarihi takip eden ilk i günü içinde hâkimin onayına sunar. Hâkim tarafından yirmidört saat içinde onaylanmayan tedbirler kendili inden kalkar.

(3) Bu Kanunda belirtilen tedbirlerle birlikte hâkim, 3/7/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanununda yer alan koruyucu ve destekleyici tedbirler ile 4721 sayılı Kanun hükümlerine göre velayet, kayyım, nafaka ve ki isel ili ki kurulması hususlarında karar vermeye yetkilidir.

(4) iddet uygulayan, aynı zamanda ailenin geçimini sa layan yahut katkıda bulunan ki i ise 4721 sayılı Kanun hükümlerine göre nafakaya hükmedilmemi olması kaydıyla hâkim, iddet ma durunun ya am düzeyini göz önünde bulundurarak talep edilmese dahi tedbir nafakasına hükmedebilir.",

"Tedbir kararının verilmesi, tebli i ve gizlilik" kenar başlıklı 8 inci maddesinin altıncı fıkrasında, "(6) Gerekli bulunması hâlinde, tedbir kararı ile birlikte talep üzerine veya resen, korunan ki i ve di er aile bireylerinin kimlik bilgileri veya kimli ini ortaya çıkarabilecek bilgileri ve adresleri ile korumanın etkinli i bakımından önem ta ıyan di er bilgileri, tüm resmi kayıtlarda gizli tutulur. Yapılacak tebligatlara ili kin ayrı bir adres tespit edilir. Bu bilgileri hukuka aykırı olarak ba kasına veren, if a eden veya açıklayan ki i hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.",

18.01.2013 tarihli ve 28532 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı İddetin Önlenmesine Dair Kanuna li kin Uygulama Yönetmeli inin;

"Gizlilik" kenar başlıklı 32 nci maddesinde, " (1) Gerekli bulunması hâlinde, tedbir kararı ile birlikte talep üzerine veya resen, korunan ki i ve di er aile bireylerinin kimlik bilgileri veya kimli ini ortaya çıkarabilecek bilgileri ve adresleri ile korumanın etkinli i bakımından önem ta ıyan di er bilgileri, tüm resmi kayıtlarda gizli tutulur. Bu bilgileri hukuka aykırı olarak ba kasına veren, if a eden veya

açıklayan ki i hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

(2) Adli i lemlerde, iddet ma duruna ili kin gizlilik i lemleri Cumhuriyet Ba savcılıkları ve Mahkemelerce Alınacak Tanık Koruma Tedbirlerine li kin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde yerine getirilir.

(3) Korunan ki iye yapılacak tebligatlarda ÖN M'e ait adres bilgileri kullanılır.

(4) Birinci fıkra hükmüne göre bilgilerinin gizli tutulmasına karar verilen korunan ki inin, Milli E itim Bakanlığı, Merkezî Nüfus daresi Sistemi, Sosyal Güvenlik Kurumu, Ulusal Yargı A ı Bili im Sistemi, kolluk, bankalar, sa lık kurum ve kurulu ları ve benzeri tüm kayıtlardaki bilgileri gizli tutulur.

(5) Korunan ki i hakkında gizlilik kararı verilmesi halinde, karar ÖN M müdürü aracılı ıyla tedbir kararının uygulanaca ı yer nüfus müdürlüklerinde ilgilinin nüfus kaydına i lenir. Gizlilik erhinde kararı veren mercinin adı, kararın tarih ve sayısı bulunur. Bu durumda korunan ki ilerinin resmi ba vuru, i ve i lemlerinin yapılması sırasında adres beyanı istenilmez. Gizlilik kararı verilen kayıtlar sadece elektronik ortamda tutulur.

(6) Korunan ki inin nüfus kaydına i lenen gizlilik erhi, tedbir kararının süresinin sona ermesini takip eden onbe inci gün MERN S veri tabanından silinir. Gizlili e ili kin tedbir kararının de i tirilmesi veya kaldırılması halinde ise nüfus müdürlü ü tarafından karar gecikmeksizin yerine getirilir.",

04.08.2022 tarihli ve 31913 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlü e giren Çocuk Teslimi ve Çocukla Ki isel li ki Kurulmasına li kin lam ve Tedbir Kararlarının Yerine Getirilmesine Dair Yönetmeli in;

"Tanımlar" kenar ba lıklı 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında, "...

d) Çocuk teslimi: Velayete ili kin verilen ilam veya tedbir kararına istinaden süreklilik arz etmeyen, çocu un yükümlüden alınarak hak sahibine verilmesi sürecini,

...

f) Hak sahibi: Çocuk teslimi i lemlerinde velayet kendisine verilen ki iyi, ki isel ili ki kurulması i lemlerinde ise velayeti altında bulunmayan veya kendisine bırakılmayan çocukla arasında ki isel ili ki kurulan ki iyi,

g) Ki isel ili ki: lam veya tedbir kararına istinaden velayeti altında bulunmayan veya kendisine bırakılmayan anne ve babanın ya da di er ki ilerinin çocukla sınırlı bir süre görü mesi veya birlikte kalması sürecini,

) Kolluk: Emniyet Genel Müdürlü ü, Jandarma Genel Komutanlı ı ve Sahil Güvenlik Komutanlı ı te kilatında, emniyet ve asayi ile kamu düzeninin korunmasını sa lamak için kanunların ve kanunlara dayanarak yetkili makamların verdi i görevleri yerine getiren personel ve görevlileri,

...

1) Müdürlük: Adli destek ve ma dur hizmetleri müdürlü ünü,

...

m) Uzman: Adli destek ve ma dur hizmetleri müdürlükleri bünyesinde psikolog, pedagog ve sosyal çalı macı olarak çalı anlar ile müdürlü ün talebi üzerine valilikler tarafından hazırlanan listede bulunan kamu kurum ve kurulu larında görevli psikolog, pedagog, sosyal çalı macı, çocuk geli imci ve rehber ö retmenleri,

n) Yükümlü: Çocuk teslimi veya çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararı gere ince çocu u teslim etmesi gereken ki iyi, ifade eder.",

"Çocu un üstün yararı" kenar ba lıklı 6 ncı maddesinde, " (1) Çocuk teslimi ve çocukla ki isel ili ki kurulmasına ili kin ilam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesinde çocu un üstün yararı esas alınır.

(2) Bu i ve i lemlerde uzman veya ö retmen, çocu un duygu durumunun gözetilmesi ve olası çatı malardan mümkün oldu unca uzak tutulması amacıyla mesleki müdahalelerde bulunur.

(3) Çocuklar yapılacak işlemler hakkında gelişim düzeylerine uygun şekilde bilgilendirilir.

(4) Çocukların örselenmesine neden olabilecek eylemlerin önlenmesi amacıyla gerekli tedbirler alınır.

(5) Hak sahibi ve yükümlü, çocuğun üstün yararı ilkesine uygun davranır.

(6) Çocuk ile hak sahibi ya da yükümlünün menfaatlerinin çatışması hâlinde çocuğun üstün yararına öncelik tanınır.

(7) Çocuğun yaşı ve gelişim düzeyi göz önünde bulundurularak, çocuğun kendisini ilgilendiren konularda görüş oluşturma ve bu görüşleri serbestçe ifade etme hakkı gözetilir.",

"Tedbir kararının varlığı hâlinde yapılacak işlemler" kenar başlıklı 7 nci maddesinde,(1) Hak sahibi veya yükümlü hakkında 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı İddetin Önlenmesine Dair Kanun uyarınca gizlilik kararı ya da başka bir tedbire karar verilmesi hâlinde çocuk teslimi veya çocukla ilişkilerin kurulması işlemleri bu kararlar dikkate alınarak yerine getirilir.

(2) 6284 sayılı Kanun uyarınca bir gizlilik kararı bulunması hâlinde; ilgililerin dosya inceleme talepleri dosyadaki adres, iletişim ve kimlik bilgileri ile gizli tutulmasına karar verilen diğer bilgi ve belgelerin gizliliğinin sağlanmasına yönelik gerekli tedbirler alınmak suretiyle karılanır.",

"Müdürün görevleri" kenar başlıklı 14 üncü maddesinde, "(1) Müdürün çocuk teslimi ve çocukla ilişkilerin kurulması işlemlerine ilişkin görevleri şunlardır: ...

) Güvenlikle ilgili gecikmeksizin kolluk birimleriyle irtibat kurarak önlem alınmasını talep etmek, gerekmesi hâlinde durumu derhâlde savcılığa bildirmek.

...",

"Kolluk birimlerinden yardım alınması" kenar başlıklı 31 inci maddesinde, "(1) Çocuk teslimine ilişkin ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin işlemlerde gerekmesi hâlinde kolluktan yardım istenebilir. Kolluk birimleri, zor kullanma dâhil bu konudaki talepleri derhâlde yerine getirir."

Hükümleri yer almaktadır.

Görüş talebine ilişkin Bakanlıkımızca oluşturulacak görüşe esas olmak üzere Bakanlıkımız Mevzuat ve Hukuk İşleri Genel Müdürlüklerinin görüşleri sorulmuştur.

Bakanlıkımız Mevzuat Genel Müdürlüğü tarafından gönderilen 30.01.2025 tarihli ve E.39510391-276.04[2025-276.01-03]-56/636 sayılı cevabi yazıda özetle; tedbir kararının çocuk lehine ve ilişkilerin kurulmasını isteyen ebeveyni aleyhine verilmesi durumunda ilişkinin yerine getirilemeyeceğinin değerlendirildiği, zira tedbir kararı iddet uygulayan veya uygulama ihtimali bulunan kişiye yönelik verildiğinden aksinin düşünülmesinin çocuğun üstün yararı ilkesine aykırılık teşkil edeceği, ancak 6284 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde yer alan hükmün lafzından koruma kararı verilen kişinin çocuk de il onun ebeveyni olduğunun anlaşılması, koruma kararının örneğin anne lehine verilmesi halinde Kanun, çocuk ile baba arasında ilişkinin kurulmasına yönelik mevcut hakları saklı tuttuğu, sadece anne yönünden verilen koruma kararı çocuk ile baba arasında ilişkinin kurulmasına engel teşkil etmeyeceği, öte yandan, koruma kararı doğrudan çocuk lehine verilmişse artık ilişkinin bu tedbir kararı devam ettiği müddetçe kurulamayacağına değerlendirildiği ifade edilmiştir.

Bakanlıkımız Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü tarafından gönderilen 27.01.2025 tarihli ve E-73640249-045.02[01]-13-2025-71/2422 sayılı cevabi yazıda özetle; müteakip çocuğa yönelik bir uzaklaştırma kararı bulunmadığı durumlarda, uzaklaştırma kararının muhatabı olan kişinin hak sahibi ya da yükümlü olup olmadığına bakılmaksızın, ilişkinin kurulmasına engel bir durum olmadıkandan, teslim ve ilişkilerinin çocuk görüşme merkezlerinde taraflar kararıyla getirilmeden, uygun zaman aralıkları belirlenerek ve gerekli güvenlik önlemleri alınarak gerçekleştirilmesi gerektiği, uzaklaştırma kararının çocuğu da kapsadığı durumlarda, tedbir süresince hak sahibinin çocuğa yaklaşmaması için ilişkinin kurulmasına yönelik işlemlerin gerçekleştirilemeyeceği; ancak

uzakla tırma kararında yalnızca **gerekli görülmesi hâlinde** korunan ki inin, iddete u ramamı olsa bile yakınlarına, tanıklarına ve ki isel ili ki kurulmasına ili kin hâller saklı kalmak üzere çocuklarına yakla maması tedbirine hükmedilmi olmas ve bu tedbirde yer alan **gerekli görülmesi hâlinde** ifadesi nedeniyle, söz konusu tedbirin çocukla ki isel ili ki kurulmasına engel te kil edip etmedi i hususunda tereddüt olu ması hâlinde, bu hususun tedbir kararını veren mahkemeden sorularak alınacak cevaba göre i lem yapılması gerekti i, mü terek çocu un, hak sahibiyle ki isel ili kisinin sınırlandırılması veya tamamen kaldırılması yönünde bir tedbire hükmedilmeksizin yalnızca gizlilik kararı verilmesinin, ki isel ili kinin kurulmasına engel te kil etmeyece i; bu nedenle, ki isel ili ki kurulmasına dair mahkeme kararının yerine getirilmesinin zorunlu oldu u, ayrıca çocuk teslimi ve çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair ilam veya tedbir kararlarının yerine getirilmesine ili kin Adli Destek ve Ma dur Hizmetleri Müdürlü ününce yapılan i lem ve verilen kararlara kar ı hak sahibi veya yükümlünün, ö renme veya tebli tarihinden itibaren bir hafta içinde i lemi yapan müdürlü ün bulundu u yer aile mahkemesi nezdinde ikâyette bulunabilece i hususu da dikkate alındı nda, Adli Destek ve Ma dur Hizmetleri Müdürlü ünün, yalnızca gizlilik tedbirine hükmedilmi olması gerekçesiyle ki isel ili ki tesisine yönelik kesinle mi mahkeme kararını uygulamaktan kaçınmasının veya yorum yoluyla kararın icrasını engellemesinin mümkün olmadı ı, yükümlü hakkında gizlilik kararı bulunması durumunda, 6284 sayılı Kanun kapsamında verilen gizlilik kararlarında, lehine tedbir kararı verilen ki inin tebligat adresinin iddet Önleme ve zleme Merkezi (ÖN M) olarak belirlendi i dikkate alınarak, ilgili ÖN M görevlileriyle her türlü ileti im aracı kullanılarak sürecin ba latılması, yükümlünün bulundu u yerin if a edilmemesi için gerekli tüm tedbirlerin alınması ve çocukla hak sahibi arasındaki ki isel ili ki tesisine yönelik mahkeme kararının bu çerçevede icra edilmesi gerekti i ifade edilmi tir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri dikkate alınarak yapılan de erlendirme; çocuk teslimi ve çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair aile mahkemeleri tarafından verilen ilam ve tedbir kararlarının adli destek ve ma dur hizmetleri müdürlüklerince, bu müdürlüklerin bulunmadı ı yerlerde ise Bakanlı ımızca belirlenen hukuk mahkemesi yazı i leri müdürlüklerince yerine getirilece i, uzman veya ö retmenler ile bu kapsamda görevlendirilen di er ki ilerinin teslim sürecinde görev yapacakları hususları düzenleme altına alınmı tir.

Bununla birlikte, mü terek çocuk lehine bir uzakla tırma kararı bulunmadı ı durumlarda, uzakla tırma kararının muhatabı olan ki inin hak sahibi ya da yükümlü olup olmadı ına bakılmaksızın, ki isel ili ki kararının yerine getirilmesine engel bir durum olmadı ndan, ki isel ili ki i lemleri çocuk görü me merkezlerinde taraflar kar ı kar ıya getirilmeden, uygun zaman aralıkları belirlenerek ve gerekli güvenlik önlemleri alınarak gerçekleştirilmektedir.

Öte yandan, mü terek çocuk lehine hak sahibi aleyhine 6284 sayılı Kanunun 5/1-c maddesinde düzenlenen "Korunan ki ilere, bu ki ilerinin buldukları konuta, okula ve i yerine yakla maması" ekinde bir tedbir kararı verilmi ise tedbir süresince hak sahibinin çocu a yakla ması mahkeme kararıyla engellendi inden ki isel ili ki kararı da yerine getirilememektedir. Ancak hakim tedbir kararında aynı Kanunun 5/1-d maddesinde düzenlenen "Gerekli görülmesi hâlinde korunan ki inin, iddete u ramamı olsa bile yakınlarına, tanıklarına ve ki isel ili ki kurulmasına ili kin hâller saklı kalmak üzere çocuklarına yakla maması" tedbirine de karar vermi ise söz konusu tedbirin çocukla ki isel ili ki kurulmasına engel te kil edip etmedi i hususunda tereddüt olu aca ndan bu hususun tedbir kararını veren mahkemeden sorularak alınacak cevaba göre i lem yapılması gerekti i de erlendirilmektedir.

Di er yandan, yükümlü anne hakkında gizlilik kararının bulunması ancak gizlilik kararının yükümlünün beraberindeki mü terek çocu u kapsamadı ı durumlarda, lehine tedbir kararı verilen ki inin tebligat adresinin iddet Önleme ve zleme Merkezi (ÖN M) olarak belirlendi i dikkate alınarak, ilgili ÖN M görevlileriyle her türlü ileti im aracı kullanılarak ADM ve aile ve sosyal hizmetler il müdürlü ü koordinasyonu ile sürecin ba latılması, yükümlünün bulundu u yerin if a edilmemesi için gerekli tüm

tedbirlerin alınması ve çocukla hak sahibi arasındaki ilişkiyi tesisine yönelik mahkeme kararının bu çerçevede yerine getirilmesi gerekmektedir.

Bakanlıkımız tarafından yayımlanan 10.01.2023 tarihli ve 154/2 No'lu Aile Hukuku ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesi Genelgesinde vurgulandığı üzere, gizlilik kuralını ihlal edenlerin 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri gereğince sorumlu tutulması doğacaktır. Yine aynı Genelgede gizlilik kararı talep edilirken gizlilik süresince çocukla ilişkiyi kurulmaması hususunun da ayrıca değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Hakkında gizlilik kararı bulunan yükümlü kadına teslim emrini ileten ÖN M tarafından gerek görülmesi halinde yükümlü ve çocuk hakkında sosyal inceleme raporu hazırlanarak mahkemeden, çocukla ilişkiyi sınırlandırılması ya da kaldırılması talep edilebileceği gibi taraflarca da aynı talepte bulunulabilir.

Ayrıca, 6284 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin altıncı fıkrasına göre, gerekli bulunması hâlinde, tedbir kararı ile birlikte talep üzerine veya resen, müterek çocuğun kimlik bilgileri veya kimliğini ortaya çıkarabilecek bilgileri ve adresleri ile korumanın etkinliği bakımından önem taşıyan diğer bilgileri, tüm resmi kayıtlarda gizli tutulabilmektedir. Yapılacak tebligatlara ilişkin ayrı bir adres tespit edilir.

6284 sayılı Kanunun Uygulama Yönetmeliğinin 32 nci maddesi gereğince, adli idarelerde, iddeta duruma ilişkin gizlilik idareleri Cumhuriyet Başsavcılıkları ve Mahkemelerce Alınacak Tanık Koruma Tedbirlerine İlişkin Esas ve Usuller Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde yerine getirilir. Korunan kişiye yapılacak tebligatlarda ÖN M'e ait adres bilgileri kullanılmaktadır. Bilgilerinin gizli tutulmasına karar verilen korunan kişinin, Milli Eğitim Bakanlığı, Merkezî Nüfus İdaresi Sistemi, Sosyal Güvenlik Kurumu, Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi, kolluk, bankalar, sağlık kurum ve kuruluşları ve benzeri tüm kayıtlardaki bilgileri gizli tutulmaktadır. Adli idarelerde, iddeta duran kişiyle ilgili gizlilik idareleri Cumhuriyet başsavcılıkları tarafından Tanık Koruma Tedbirlerine İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanarak yerine getirilmektedir.

Bununla birlikte, müterek çocuk hakkında Kanunun 8 inci maddesinin altıncı fıkrası gereğince gizlilik kararı verildiğinde, tedbirle korunan hukuki menfaat, tedbirin yerine getirilmesi sürecinde gösterilen hassasiyet, dikkat ve önem ile birlikte getirilen mevzuat düzenlemeleri ve çocuğun üstün yararı dikkate alındığında gizlilik tedbiri boyunca ilişkiyi yerine getirilmemesi gerektiği düşünülmektedir.

Ayrıca, çocuk teslimi ve çocukla ilişkiyi kurulmasına dair ilam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesine ilişkin adli destek ve mahkeme hizmetleri müdürlüğüne yapılan idare ve verilen kararlara karşı 5395 sayılı Kanunun 41/E maddesi uyarınca hak sahibi veya yükümlü tarafından itiraz ve itiraz yollarına başvurulabilmesi hukuken olanak dahilindedir.

Bu itibarla;

1-6284 sayılı Kanun kapsamında hak sahibi aleyhine, müterek çocuk lehine bir uzaklaştırma kararı bulunmadığı durumlarda ilişkiyi idarelerinin çocuk görüşme merkezlerinde taraflara karşı getirilmeden, uygun zaman aralıkları belirlenerek ve gerekli güvenlik önlemleri alınarak gerçekleştirilmesi gerektiği,

2-Müterek çocuk lehine, hak sahibi aleyhine 6284 sayılı Kanunun 5/1-c maddesinde düzenlenen "*Korunan kişi ilere, bu kişilerin buldukları konuta, okula ve işyerine yaklaştıkça mahkeme kararıyla engellendiğinden ilişkiyi kararının yerine getirilemeyeceği, aynı Kanunun 5/1-d maddesinde düzenlenen "Gerekli görülmesi hâlinde korunan kişinin, iddeta duran ramamı olsa bile yakınlarına, tanıklarına ve ilişkiyi kurulmasına ilişkin hâller saklı kalmak üzere çocuklarına yaklaştıkça mahkeme kararıyla engellendiğinden ilişkiyi kurulmasına engel teşkil etmediği hususunda tereddüt oluşmadıkça bu hususun tedbir kararını veren mahkemeden sorularak alınacak cevaba göre idare yapılması gerektiği,*

3-Yükümlü lehine gizlilik kararının bulunması ancak bu gizlilik kararının yükümlünün

beraberindeki müterek çocu u kapsamadı ı durumlarda, ilgili ÖN M görevlileriyle her türlü ileti im aracı kullanılarak ADM ve aile ve sosyal hizmetler il müdürlü ü koordinasyonu ile yükümlünün bulundu u yerin if a edilmemesi için gerekli tüm tedbirler alınarak çocukla hak sahibi arasındaki ki isel ili kinin yerine getirilmesi gerekti i,

4-Müterek çocuk hakkında Kanununun 8 inci maddesinin altıncı fıkrası gere ince gizlilik kararı verildi inde, tedbirle korunmak istenen hukuki menfaat, tedbirin yerine getirilmesi sürecinde gösterilen hassasiyet, dikkat ve önem ile birlikte getirilen mevzuat düzenlemeleri ve çocu un üstün yararı dikkate alındı nda gizlilik tedbiri boyunca ki isel ili kinin yerine getirilmemesi gerekti i,

5-Çocuk teslimi ve çocukla ki isel ili ki kurulmasına dair ilam ve tedbir kararlarının yerine getirilmesine ili kin adli destek ve ma dur hizmetleri müdürlü ünçe yapılan i lem ve verilen kararlara kar ı 5395 sayılı Kanununun 41/E maddesi uyarınca hak sahibi veya yükümlü tarafından ikâyet ve itiraz yollarına ba vurulabilece i,

De erlendirilmekle olup bilgi edinilmesi ile keyfiyetin ilgi yazısına istinaden Adli Destek ve Ma dur Hizmetleri Müdürlü üne iletilmesi hususlarında,

Gere ini rica ederim.

Meral GÖKKAYA
Hâkim
Bakan a.
Ba kan

